

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף קטו

תולעת יעקב סתרי חג המצות

לוקח מן המרור וטובל בחרוסת, שהוא רמז לטיט היון שהוא צמלולות ים כנרת ^{רב} ^{אפור החכמה} שהיו ישראל טבועים בו ועלו משם שנאמר (תהלים מ, ג) ויעלני מצור שאון מטיט היון. ואחר כך לוקח המלה הג' וצולע ממנה וכורכה עם המרור ואוכלן צנת אחת, זכר למקדש כהלל שהיה כורך פסח מלה ומרור ואוכל. וכוונת הקדוש ע"ה לרמוז שהמלה העליונה נכרכה עם ^{היה ישיב} החסא ואז נגאלו ישראל:

שפת אמת פסח תרנ"ג

הלל היה בורך פסח מצה ומרור⁶. להודיע כי מרירות הגלות אינו דבר נפרד ושהיה שינוי רצון בשעת הגאולה. אך כל הסדר שנהג הקב"ה עמנו הכל דרך אחד. כמו שכתוב⁷ ממית ומחיה ומצמיח ישועה. מרו"ר הוא מו"ת. כי בגלות חשובים כמתים. אבל הוא לצורך חיות חדש ולהיות ישועה לדורות. ולכן צריכין לאכול מרור שאנחנו עתה בגלות ויכולין באכילת מרור למתק המרירות בלילה זו. ולכן בלע מרור לא יצא⁸ כי טעם מרור נרגיש עתה ביותר מהמצה אבל המרור מתמתקת עתה. ולכן בעל הגדה סומך אחר מרור זה כו' בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו יצא ממצרים. שזה כוונת המרור עתה. וכמו שיש לסמוך גאולה לתפלה⁹. לכן עתה בזמן גאולה צריכין להתפלל על צרותינו כמו שכתוב¹⁰ כן יגיענו למועדים ורגלים כו' שמחים בבנין עירך כו':